

Rapport

De urban ambtenaar

Een kwalitatieve verkenning van een nieuw type rol binnen het gemeentelijk urban sports-beleid

De urban ambtenaar

Een kwalitatieve verkenning van een nieuw type rol binnen het gemeentelijk urban sports-beleid

---

In opdracht van het ministerie van VWS

Mulier Instituut

Arnold Bronkhorst
Anouschka Pieroelie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het Mulier Instituut.

© Mulier Instituut

Utrecht, 26 maart 2025
www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl

Disclaimer

U mag delen uit deze publicatie overnemen op voorwaarde van bronvermelding: auteur(s), de titel van de publicatie en het jaar van uitgave.

Er gelden gebruiksvoorwaarden voor de foto's in deze publicatie. Neem foto's daarom niet over zonder toestemming van het Mulier Instituut.

Over ons

Het Mulier Instituut doet sportonderzoek voor beleid en samenleving. Voor overheden, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen, sportorganisaties en bedrijven onderzoeken we allerlei thema's op het gebied van sport en sportief bewegen: van de sportdeelname van (groepen) Nederlanders tot de motorische vaardigheden van kinderen, en van diversiteit en inclusie in de sport tot de economische impact van sportevenementen.

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke stichting zonder winstoogmerk.

Ons doel is bijdragen aan goed onderbouwd beleid, gericht op de bevordering van sport, sportief bewegen en versterking van de sportsector. Dit doen we op verschillende manieren:

We verzamelen data en monitoren de Nederlandse sportsector en beleidsprogramma's.

We ontwikkelen kennis en onderzoeksmethoden via verkennende en verdiepende studies.

We duiden onderzoeksuitkomsten en vertalen deze naar de beleidspraktijk.

We onderbouwen beleidsbeslissingen met expertise en advies.

We bieden gevraagd en ongevraagd duiding en reflectie in de rol van 'kritische vriend' van de sportsector.

We zetten ons in voor de bevordering van de sportwetenschap.

Inhoudsopgave

De urban ambtenaar

Samenvatting	5
1 Inleiding	8
1.1 Achtergrond	8
1.2 Doelstelling	9
1.3 Vraagstelling	9
2 Onderzoeksmethode	10
2.1 Respondenten en werving	10
2.2 Dataverzameling en -analyse	11
3 Resultaten	12
3.1 De urban ambtenaar in de gemeentelijke organisatie	12
3.2 De urban ambtenaar die gemeente en urban gemeenschap verbindt	19
3.3 Wat urban ambtenaren bereiken en waar zij tegenaan lopen	24
4 Conclusie en aanbevelingen	29
4.1 Conclusie	29
4.2 Inzichten voor de praktijk	31
Bronnen	33

De urban ambtenaar

Inleiding

Urban sports, zoals skateboarden, freerunning en straatbasketbal, zijn de afgelopen jaren steeds zichtbaarder geworden in het straatbeeld én op de beleidsagenda's van Nederlandse gemeenten. Deze groeiende beleidsaandacht leidt tot de opkomst van een nieuw type rol binnen het gemeentelijk apparaat: de 'urban ambtenaar'. In dit rapport schetsen we een kwalitatieve verkenning van de rol, werkwijze en ervaring van ambtenaren uit vooroplopende gemeenten in urban sports-beleid.

Doelstelling

Het onderzoek heeft als doel meer inzicht te krijgen in de manier waarop urban ambtenaren hun rol en werkwijze vormgeven en invullen. Ook willen we achterhalen welke lessen hun ervaringen opleveren voor toekomstig beleid en de uitvoering daarvan.

Methode

We hebben zeven urban ambtenaren uit enkele grote Nederlandse gemeenten geïnterviewd. De interviews, gebaseerd op een semigestructureerde leidraad, hebben we geanalyseerd met thematische codering.

Conclusies

- **Twee typen urban ambtenaren:** strategisch werkende ambtenaren richten zich op beleidsontwikkeling; operationeel werkende ambtenaren vervullen vooral een brugfunctie tussen gemeente en urban gemeenschap.
- **Affiniteit met de urban scene:** de meeste urban ambtenaren die we spraken, hebben een achtergrond in of sterke betrokkenheid bij urban sports. Dat vergroot hun geloofwaardigheid binnen de urban gemeenschap en bij collega's én de effectiviteit van hun werk.
- **Urban sports als integraal beleidsthema:** verschillende gemeenten benutten urban sports om meerdere beleidsdoelen te verbinden, waaronder jongerenbeleid, stedelijke ontwikkeling en inclusie.
- **Samenwerking met een anders georganiseerde gemeenschap:** volgens de urban ambtenaren zijn urban gemeenschappen informeel georganiseerd. Dat kan frictie opleveren met traditionele beleidsstructuren. Via persoonlijk contact en netwerken bouwen deze urban ambtenaren bruggen tussen gemeente en urban gemeenschap. Een oprechte en langdurige relatie met de urban gemeenschap is hierin kenmerkend.
- **Erkenning en zichtbaarheid van urban sports nemen toe:** urban sports groeit uit tot een serieus beleidsterrein, maar structurele verankering en waardering zijn aandachtspunten voor de toekomst.
- **Spanningsvelden:** de geïnterviewde urban ambtenaren balanceren tussen de formele gemeentelijke wereld en de informele, autonome urban cultuur. Die

dubbelrol levert regelmatig spanningen op, onder meer bij het inbedden van urban sports in de gemeentelijke organisatie.

Deze conclusies zijn gebaseerd op een kleinschalige, kwalitatieve verkenning en geven vooral inzicht in de ervaringen en perspectieven van de geïnterviewden.

Inzichten voor de praktijk

Inzichten voor gemeenten en urban ambtenaren die urban sports willen versterken:

- **Geloofwaardigheid helpt.** Een achtergrond in de scene vergroot de geloofwaardigheid van urban ambtenaren.
- **Verbind met de doelgroep.** Leg contact met de informeel georganiseerde gemeenschap.
- **Versterk de brugfunctie.** Zorg als gemeente dat urban ambtenaren voldoende ruimte en middelen krijgen om hun verbindende rol goed te vervullen.
- **Werk integraal samen.** Urban sports verbinden thema's als jongeren, inclusie en stedelijke ontwikkeling.

Inleiding

In dit hoofdstuk schetsen we de context van ons onderzoek en lichten we toe hoe urban sports zich ontwikkelden tot een thema binnen gemeentelijk beleid.

1.1 Achtergrond

Groeiende populariteit van urban sports

Urban sports zijn niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Steeds vaker zie je jongeren skaten op pleintjes, freerunnen over bankjes of basketballen op aangelegde basketbalveldjes.

Door die groeiende populariteit hebben steeds meer gemeenten ook in toenemende mate beleidsmatige aandacht voor deze sporten. Gemeenten zijn urban sports de afgelopen jaren nadrukkelijker gaan positioneren binnen hun beleid. Dit uit zich onder andere in de ontwikkeling van specifieke urban sports-agenda's, waarin gemeenten hun ambities en inzet op dit terrein expliciet formuleren (Roffa & Gemeente Rotterdam, 2024; Gemeente Amsterdam, 2021).

Van skatebanen tot beleidsagenda's

Aandacht voor afzonderlijke urban sporten is niet nieuw. Zo claimt de gemeente Oldenzaal dat zij in de jaren zeventig voor de skatesport de eerste gemeentelijke skatebaan van Europa heeft aangelegd (Gemeente Oldenzaal, 2025). Maar het beleid onder de overkoepelende term 'urban sports' is in recente jaren pas tot ontwikkeling gekomen.

Begin deze eeuw dook de term urban sports vooral op in commerciële contexten, zoals kledingmerken en media, waarbij werd verwezen naar sporten zoals skateboarden en inline skaten (Nooy & Prins, 2000). Inmiddels wordt de term breder gebruikt en omvat deze een ruimere groep sporten, waaronder freerunning, BMX, straatvoetbal en straatbasketbal (Keijzer et al., 2024; Bruggeling & Van Batenburg-Eddes, 2020).

Door een bredere blik op urban sports veranderde ook de aandacht van gemeenten. In 2007 verscheen een van de eerste gemeentelijke beleidsstukken waarin urban sports expliciet benoemd werden (Gemeente Den Haag, 2007). Tegenwoordig werken steeds meer gemeenten met specifieke urban sports-agenda's, waarin zij beschrijven hoe ze deze sporten ondersteunen en stimuleren.

Zo hebben steden als Amsterdam (in 2016 en opvolging in 2021), Rotterdam (in 2018 en opvolging in 2024) en Groningen (in 2023) eigen urban sports-beleidsplannen vastgesteld. Maar ook gemeenten zoals Breda, Tilburg en Eindhoven voeren al langere tijd actief urban sports-beleid.

Deze ontwikkelingen laten zien dat urban sports langzamerhand een serieuze en structurele plek verwerft binnen het gemeentelijk beleid.

De komst van de urban ambtenaar

Om urban sports-beleid goed vorm te geven en uit te voeren, hebben vooroplopende gemeenten werknemers aangesteld die zich specifiek met dit thema bezighouden. Soms gebeurt dit binnen een bestaande functie, soms wordt er een nieuwe rol gecreëerd. De functietitels lopen uiteen – van beleidsadviseur tot regisseur of consultant – maar bij allemaal vormt urban sports een deel of de kern van hun takenpakket.

In deze verkenning noemen we al deze professionals 'urban ambtenaren'. Omdat zij werken in een relatief nieuw beleidsveld en veelal pionieren in hun aanpak, vormen zij een interessante groep om nader te onderzoeken.

1.2 Doelstelling

In dit onderzoek presenteren we een eerste verkenning van de manier waarop urban ambtenaren hun rol en werkwijze vormgeven binnen het gemeentelijk urban sports-beleid. We brengen bij een kleine selectie ambtenaren in kaart hoe zij hun functie invullen. Welke uitdagingen en succesfactoren komen zij tegen? En welke lessen bieden hun ervaringen voor toekomstig beleid en de praktijk?

Deze inzichten bieden aanknopingspunten voor gemeenten en beleidsmakers die urban sports willen versterken, maar ook voor een bredere groep (urban) ambtenaren die zich in dit profiel herkennen.

1.3 Vraagstelling

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

Wat kenmerkt de rol en werkwijze van urban ambtenaren binnen gemeentelijk urban sports-beleid, en welke lessen zijn uit hun ervaringen te trekken voor beleid en praktijk?

Leeswijzer

In dit rapport verkennen we de rol van urban ambtenaren binnen het gemeentelijk urban sports-beleid. In hoofdstuk 2 beschrijven we de onderzoeksmethode. In hoofdstuk 3 staan onze onderzoeksresultaten over de functie, werkwijze en ervaringen van urban ambtenaren. We sluiten af met conclusies en aanbevelingen voor beleid en praktijk in hoofdstuk 4.

Onderzoeksmethode

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we de kwalitatieve verkenning van de urban ambtenaar hebben opgezet en uitgevoerd.

2.1 Respondenten en werving

Voor dit onderzoek hebben we interviews afgenomen met zeven ambtenaren die werken in (middel)grote gemeenten verspreid over het land.

Werving

Vijf van hen hebben we geselecteerd op basis van hun eerdere deelname aan een bijeenkomst over urban sports-onderzoek van het Mulier Instituut. Vanuit de deelnemerslijst van deze bijeenkomst hebben we hen benaderd voor deelname.

De overige twee respondenten hebben we op aanbeveling van de eerste vijf toegevoegd, vanwege hun relevante ervaring en betrokkenheid bij urban sports-beleid.

Overzicht respondenten

In tabel 2.1 staan de respondenten en enkele achtergrondkenmerken. De namen zijn vanwege anonimiteit gefingeerd.

Tabel 2.1
Respondenten en kenmerken

Gefingeerde naam	Geslacht	Stedelijkheid gemeente	Functietitel
Lars	Man	Grote stad	Beleidsadviseur
Milan	Man	Middelgrote stad	Consulent
Ravi	Man	Middelgrote stad	Consulent
Elin	Vrouw	Middelgrote stad	Regisseur
Thijs	Man	Grote stad	Regisseur
Daan	Man	Middelgrote stad	Regisseur
Noah	Man	Middelgrote stad	Kwartiermaker

Selectiecriteria

Alle respondenten zijn binnen hun gemeente betrokken bij urban sports en hebben enkele tot meerdere jaren ervaring met dit beleidsthema. Hierdoor zijn zij in staat om vanuit hun praktijkkennis te reflecteren op het ontstaan, de uitvoering en de ontwikkeling van urban sports-beleid binnen hun organisatie.

2.2 Dataverzameling en -analyse

Dataverzameling

Voorafgaand aan de interviews hebben we een semigestructureerde interviewleidraad opgesteld. Deze leidraad bevat vragen over het ontstaan van de functie, de inhoud en doelen van het werk, de gehanteerde werkwijze en de toekomstvisie op urban sports binnen de gemeente.

We hebben de interviews afgenomen via Microsoft Teams. Ze duurden gemiddeld een uur. Alle respondenten hebben vooraf schriftelijk toestemming gegeven voor opname van het gesprek en voor het gebruik van hun antwoorden in dit onderzoek.

Data-analyse

Na het uitwerken van de interviews hebben we een thematische analyse uitgevoerd. Hierbij hebben we alle transcripties systematisch gecodeerd, waarna we de codes hebben gegroepeerd in acht thema's:

- persoonskenmerken;
- gemeentelijk beleid;
- de urban scene;
- functie;
- aanpak;
- behaalde successen;
- uitdagingen;
- ambities.

Deze thema's hebben we vervolgens samengevoegd tot drie overkoepelende categorieën, die de basis vormden voor de structuur van het resultatenhoofdstuk:

- de urban ambtenaar in de gemeentelijke organisatie;
- de urban ambtenaar die gemeente en urban gemeenschap verbindt;
- wat urban ambtenaren bereiken en waar zij tegenaan lopen.

Resultaten

In dit hoofdstuk presenteren we de resultaten van de interviews met de zeven urban ambtenaren. We beschrijven eerst hun functie en de context van het gemeentelijke urban sports-beleid waarin zij werken. Vervolgens gaan we in op hoe ze naar de urban sports-gemeenschap kijken en hoe samenwerking met deze doelgroep onderdeel is van hun functie. Tot slot bespreken we hun ervaringen met succesvolle initiatieven en de uitdagingen die zij in hun werk tegenkomen.

3.1 De urban ambtenaar in de gemeentelijke organisatie

In deze paragraaf bespreken we de functie van de urban ambtenaren en de context van het urban sports-beleid waarin zij werken. We gaan in op hun professionele achtergrond, hun taken en hun positie binnen het gemeentelijk beleid. We komen daarin tot twee typen urban ambtenaren. Ook bekijken we hoe urban sports als beleidsterrein wordt ingevuld.

Achtergrond, functie en taken

● Urban ambtenaren uit de urban gemeenschap hebben *credibility*

We vroegen de urban ambtenaren hoe zij in die functie zijn terechtgekomen of hoe urban sports onderdeel is gaan uitmaken van hun werkportefeuille. Nagenoeg alle urban ambtenaren geven aan dat zij in die rol zijn terechtgekomen door hun persoonlijke betrokkenheid bij de *urban culture*.

Zo vertelt één van de urban ambtenaren, Thijs, dat binnen de gemeente al snel naar hem gekeken werd toen duidelijk werd dat er voor dit beleidsthema iemand gezocht werd: **'Toen werd al snel mijn naam genoemd van: dat hoort bij jou. [Naam respondent] is hier dé skater. Die weet hoe die wereld in elkaar steekt.'**

De persoonlijke betrokkenheid bij de urban gemeenschap verschilt per persoon. Zo hebben sommigen vooral affiniteit met de urban 'cultuur', bijvoorbeeld (urban) dans en muziek. Maar de meesten hebben affiniteit met de sportkant van urban sports. Dit bevestigt het beeld dat urban sports een sportfamilie is waar sporten onderdeel uitmaken van een cultuurstroming.

Alle ambtenaren onderschrijven het belang van kennis van en affiniteit met de urban gemeenschap voor een dergelijke functie. Ze hechten dan ook veel waarde aan het feit dat zij de urban gemeenschap kennen en begrijpen, en de taal van de gemeenschap spreken. Ook zien de geïnterviewden dat de urban gemeenschap hen daardoor als gesprekspartner geloofwaardiger vindt. Of zoals enkele urban ambtenaren het verwoorden: **'Je hebt meer credibility.'**

Eén urban ambtenaar, Daan, heeft geen achtergrond in de urban scene, maar in de verenigingssport. Toen hij werd gevraagd of hij zich voor urban sports wilde inzetten, vond hij dit een mooie uitdaging. Omdat hij aansluiting voelt bij de urban scene en interesse heeft in de doelgroep, heeft hij het gevoel dat hij iets kan betekenen voor de urban gemeenschap. Zoals de ambtenaar zelf zegt: **'Ik kom er zelf niet vandaan. Ik heb gewoon een achtergrond in [verenigingssporten]. Maar toen ze mij vroegen, zei ik: jazeker!'**

Daan is daarmee een uitzondering onder de ambtenaren die we spraken. Hij erkent dat het een meerwaarde is om zelf uit de urban scene te komen. Dat levert volgens hem een waardevol netwerk en kennis van de urban gemeenschap op. Zelf denkt hij daar meer moeite voor te moeten doen. Toegang tot een bestaand sociaal netwerk kan de samenwerking met de urban gemeenschap vereenvoudigen.

● **Verschillende functies**

De kenmerken van de functie van een urban ambtenaar verschillen per gemeente. Vaak is dit afhankelijk van de grootte van de gemeente en de positie van de ambtenaar in het gemeentelijk apparaat. Functietitels van de ambtenaren die we spraken, zijn bijvoorbeeld beleidsadviseur, regisseur, kwartiermaker en consulent.

Deze verschillen in benamingen laten zien dat de rol van de urban ambtenaar op verschillende niveaus binnen (en buiten) de gemeentelijke organisatie wordt ingevuld. Hieronder beschrijven we twee typen ambtenaren en de verschillen in hun takenpakket.

Twee typen urban ambtenaren

- **De strategische/tactische urban ambtenaar:** deze ambtenaar is betrokken bij de ontwikkeling van urban sports-beleid en de coördinatie van de uitvoering. Ook werkt hij aan de positionering van urban sports binnen de gemeente, met als doel urban sport in de stad passend te faciliteren. Dit doet hij onder andere door aan de verbinding met verschillende beleidsterreinen te werken. Deze ambtenaren werken in dienst van de gemeente.
- **De uitvoerende urban ambtenaar:** de uitvoerende ambtenaar is de schakel tussen de gemeente en de urban gemeenschap. Een van zijn hoofdtaken is het versterken van de verbinding tussen de gemeente en urban sporters. Deze ambtenaren werken vaak bij een gemeentelijke sportuitvoeringsorganisatie.

○ **De urban ambtenaar als strategische beleidsontwikkelaar**

De strategisch (en tactisch) opererende urban ambtenaren vertellen ons dat het hun taak is om voor de middellange termijn beleid voor urban sports te ontwikkelen. Ze zorgen ervoor dat beleidsplannen effectief worden uitgevoerd. Dat doen ze door de juiste partijen, zowel binnen de gemeente als daarbuiten, erbij te betrekken en optimaal samen te laten werken.

Dergelijke functies komen vooral overeen met functietitels als beleidsadviseur of -regisseur. Deze urban ambtenaren werken dus aan de totstandkoming en coördinatie van de uitvoering van het beleid.

Soms vloeien de strategische/tactische en uitvoerende functie in elkaar over. Dit blijkt uit de ervaring van Thijs, die beschrijft hoe hij van beleidsmaker naar uitvoerder ging: **'Ik ben begonnen met het maken van het beleid; het schrijven van de agenda urban sports. Daarin benoemden we dat er een regisseur moest komen. Dat ben ik vervolgens zelf gaan doen.'**

Overigens blijkt uit de gesprekken dat deze groep strategisch en tactisch opererende urban ambtenaren urban sports niet altijd als een op zichzelf staande werkportefeuille ziet. Het onderwerp is vaak geïntegreerd in een breder takenpakket. Zo vertelt Lars dat hij werkt op de afdeling sport, natuur en recreatie, waarbij urban sports een onderdeel is van zijn werk. **'Mijn functiebenaming is beleidsadviseur. [...] Ik ben dus niet beleidsadviseur of ambtenaar 'urban sports', maar ik heb urban sports in mijn werkportefeuille zitten.'**

De beleidsambtenaren zien dit als een voordeel. Het maakt het makkelijker om verbindingen te leggen tussen collega's van verschillende beleidsterreinen. Deze integrale benadering maakt het mogelijk om beleid beter af te stemmen en samenwerking tussen beleidsterreinen te bevorderen.

Deze samenwerking zorgt ervoor dat urban sports niet geïsoleerd blijft, maar verbonden wordt met andere gemeentelijke doelen. In potentie kan dit ervoor zorgen dat urban sports meer impact heeft op meerdere maatschappelijke vraagstukken. Elin zegt hierover:

'Sommige gemeenten hebben echt één iemand puur op urban sports. Er zitten natuurlijk aan beide voor- en nadelen. Bij één heb je heel erg focus en kan je volle bak op urban sports. Nadeel is dat het misschien weer lastiger is om andere beleidsterreinen enthousiast te maken.'

Urban sports zien de meeste beleidsambtenaren als een terrein waar verschillende beleidsterreinen juist mooi bij elkaar kunnen komen. Ze werken bijvoorbeeld naast de afdeling sport ook samen met openbare ruimte, om geschikte locaties voor urban sports te ontwikkelen. En met cultuur, om de verbinding tussen sport en stedelijke cultuur te versterken. Thijs geeft aan: **'We werken veel samen met stadsdelen, Verkeer, Openbare Ruimte en andere directies. Dit helpt ons om urban sports meer zichtbaar te maken en te zorgen dat voorzieningen goed aansluiten bij de behoeften van de gemeenschap.'**

Kortom, urban sports is voor deze ambtenaren geen doel op zich, maar een middel om beleidsdoelen op meerdere terreinen te verbinden.

Deze ambtenaren werken ook samen met partners buiten de gemeentelijke organisatie, zoals een urban sports-stichting of -onderneming en combinatiefunctionarissen. Ze zitten goed in de urban gemeenschap en kunnen daardoor goed aangeven wat de wensen en behoeften van de gemeenschap zijn.

'Wij hebben [een urban sports-organisatie buiten de gemeente] [...] We hebben ze leren kennen als heel actief. [...] Ze hebben zich langzaam opgeworpen als kenniscentrum, vraagbaak, spokesperson en uitvoering van allerlei soorten urban sports. Dat is een hele belangrijke partner.' (Lars)

Deze externe uitvoeringspartners voeren dan eigenlijk (een deel van) de taak uit van het tweede type urban ambtenaar.

o De urban ambtenaar als verbinder tussen gemeente en urban gemeenschap

De term 'urban ambtenaar' wordt in de praktijk vooral gebruikt voor ambtenaren met een meer operationele functie. Een van de ambtenaren, Milan, geeft aan dat hij die term met trots heeft geadopteerd toen hij startte met zijn baan: **'Er werd gezegd: "Jij bent onze urban ambtenaar." [...] Die term heb ik maar geclaimd. Als soort van geuzennaam.'**

In tegenstelling tot de strategische beleidsambtenaar is dit type urban ambtenaar veelal niet in dienst bij de gemeente, maar bij een gemeentelijke sportuitvoeringsorganisatie.

Een voorbeeld van zo'n type urban ambtenaar is een buurtsportcoach die ook de rol van urban sports-regisseur op zich neemt. Zoals Daan: **'Ik ben buurtsportcoach op het thema jongeren en daarnaast ben ik de urban sports-ambtenaar. Of wij noemen het hier eigenlijk de urban sports-regisseur.'**

Milan werkt als sportconsulent en richt zich op urban sports en cultuur: **'Officieel ben ik consulent urban sports en culture. Dus ik zit niet bij beleid.'** Deze urban ambtenaar geeft hiermee aan dat hij niet in de beleidsontwikkeling zit, maar in de beleidsuitvoering.

Maar wat houdt deze functie precies in? Uit onze gesprekken wordt duidelijk dat deze urban ambtenaren voornamelijk worden aangesteld om verbinding te leggen met de urban gemeenschap. **'Mensen met elkaar te verbinden. Dat is eigenlijk wel één van de hoofdtaken. Het is vooral verbindingen leggen.'** (Elin).

In deze rol van 'verbinder' leggen deze professionals contact met de verschillende gemeenschappen binnen de brede en diverse urban sports-gemeenschap (bijvoorbeeld groepen skaters, freerunners en straatbasketballers en -voetballers). Door met hen het gesprek aan te gaan, weten ze wat er leeft in de gemeenschap, wat de wensen en behoeften zijn, waar mogelijke klachten vandaan komen en hoe deze kunnen worden opgelost. Elin zegt daarover: **'Ik ben een soort van**

tussenpersoon tussen het stukje beleid en de gemeenschap zelf. [...] Dus ik ben het aanspreekpunt als er vragen zijn.'

Deze verbindende rol is volgens de ambtenaren onmisbaar voor urban sports-beleid dat aansluit bij de leefwereld van de urban gemeenschap. Het helpt om wensen en behoeften van de sporters op te halen en deze mee te nemen bij het opstellen en uitvoeren van beleid. Ook verlaagt het de drempel voor contact met de gemeente. Zo merkt Daan dat skaters hem graag benaderen met vragen of zorgen, juist omdat ze hem als informeel aanspreekpunt zien:

'Ze kunnen heel laagdrempelig mij een appje sturen van: "hé, dit is er aan de hand". Bijvoorbeeld graffiti met allerlei teksten. Dat is voor hen een laagdrempelige manier om met de gemeente in contact te komen.'

Volgens een van de ambtenaren komt dit doordat buitenstaanders de gemeente vaak als bureaucratisch ervaren. Hij vond het zelf eerder ook lastig om door de vele lagen van besluitvorming te navigeren.

Net als ambtenaren met een strategische focus proberen ook uitvoerend werkende ambtenaren verschillende beleidsterreinen met elkaar te verbinden. Zo proberen zij meerdere budgetten te bundelen, zodat er voor urban sports meer mogelijkheden ontstaan. Milan vertelt dat hij verschillende afdelingen bij elkaar heeft gezet om (financieel) samen te werken aan overkoepelende projecten in de stad:

'Sinds vorig jaar heb ik een [naam subsidie] opgezet. En daar zitten vier afdelingen bij elkaar: sport, sociaal, cultuur en ondermijning, dus veiligheid en wijken. Met het idee dat er best wel wat projecten zijn, ook op gebied van community art.'

Net als de urban ambtenaren met een strategischere rol zijn uitvoerende ambtenaren van mening dat urban sports overlap heeft met meerdere beleidsterreinen. Volgens hen komt dat onder andere doordat deze sporten onderdeel zijn van een jongerencultuur (cultuurbeleid), plaatsvinden op straat of pleinen (openbare-ruimtebeleid), en jongeren aantrekken die minder bereikt worden via reguliere sportaanbieders (sociaal beleid). Dat maakt het logisch – en soms ook noodzakelijk – om beleid en financiering te bundelen.

Daarnaast is de samenwerking met collega's van andere beleidsterreinen belangrijk voor het delen van expertise. Een strategie die in één van de gesprekken werd genoemd, is het betrekken van collega's uit aanpalende beleidsdomeinen, zoals welzijn, ruimtelijke ordening of onderwijs, bij de uitvoering van urban events.

Door hen hierbij aanwezig te laten zijn, ervaren zij van dichtbij hoe urban sports kan bijdragen aan het bereiken van specifieke doelgroepen. Milan legt uit: **'Iemand van**

cultuur zit bijvoorbeeld in de jury van urban [subsidieregeling]. Zij helpen mij [vervolgens] ook.'

Op deze manier ontstaat er niet alleen meer draagvlak binnen de organisatie, maar worden ook middelen, netwerken en expertise gedeeld. Dit leidt tot efficiëntere interne samenwerking en meer kansen voor urban sports-initiatieven.

Een andere taak die deze groep ambtenaren binnen hun takenpakket heeft, is het (mede)organiseren van urban events met de urban gemeenschap. Daarnaast verwijzen enkele ambtenaren urban sporters en urban organisaties door naar subsidies en denken sommigen mee bij het ontwerpen van urban faciliteiten. In paragraaf 3.2 gaan we dieper in op de aanpak en werkwijze van deze taken.

Het gemeentelijk urban sports-beleid

● Ontstaan van gemeentelijk urban sports-beleid

Uit de gesprekken blijkt dat de meeste gemeenten hun urban sports-beleid hebben ontwikkeld als reactie op de toenemende populariteit van straatsporten, zoals skateboarden en straatbasketbal.

Enkele gemeenten zien deze sporten als een kans om jongeren te bereiken die voorheen lastig in beeld kwamen. Deze groep sporten is immers vaak anders georganiseerd dan in de vorm van bijvoorbeeld sportverenigingen, waarmee gemeenten al langer samenwerken.

Volgens de urban ambtenaren speelt ook de wens om stedelijke gebieden levendiger te maken en maatschappelijke uitdagingen aan te pakken een rol bij de ontwikkeling van urban sports-beleid. Door als gemeente actief urban sports-beleid te voeren, kun je sportlocaties creëren die niet alleen uitnodigen tot sport, maar ook bijdragen aan een veilige en positieve ontmoetingsplek voor jongeren.

Hoewel urban sports tegenwoordig als overkoepelende term wordt gebruikt, bestond al langer beleid voor de afzonderlijke urban sporten, zoals freerunning en straatbasketbal. Wanneer en hoe de term precies is ontstaan, is zelfs voor de meest pionierende urban ambtenaren die we spraken niet altijd duidelijk. Zo zegt Lars:

'Er was een soort vergaarbak van eigenlijk alles wat ging over ongeorganiseerd of anders georganiseerde sporten. [...] Toen we die nota gingen schrijven, heb ik onderzoek gedaan. En ze hadden het over street sport, extreme sport, urban sports, street culture. Alles kwam voorbij. We hebben toen gekeken wat een beetje gangbaar was. Ook binnen de scene zelf werden sessies opgehouden. Daar kwam toen uit dat urban sports best geaccepteerd werd.'

De meer ervaren ambtenaren vertellen ons hoe urban sports zich de afgelopen jaren in hun gemeentelijke beleidsstukken heeft ontwikkeld. Zo viel urban sports in één van de gemeentes aanvankelijk onder cultuur- of sportnota's. Maar door de

populariteit groeide de gemeentelijke aandacht. Een andere ambtenaar herinnert zich de stap van sportnota naar een zelfstandige urban sports nota:

'Ik heb in 2017 de vraag gekregen om een beleidsnota voor urban sports op te stellen. Omdat we in onze toenmalige sportnota voor de eerste keer het woord urban sports hebben benoemd. Niet precies wetende wat dat was.' (Lars)

De meerderheid van de gemeenten waarmee we spraken, heeft inmiddels een specifieke urban sports-nota of -agenda opgesteld. Enkele andere gemeenten zijn nog bezig met de ontwikkeling hiervan. Een enkele ambtenaar geeft aan dat urban sports in hun gemeente valt onder het sportakkoord. Urban sports is daarin een onderdeel van een bredere inzet op sport en bewegen.

Twee gemeenten die al langer urban sports-beleid voeren, zijn al bezig met het vernieuwen van hun urban sports-nota. Volgens de ambtenaren van deze gemeenten bieden dergelijke agenda's de mogelijkheid om gericht beleid te maken en urban sports een centralere plek te geven in het gemeentelijk beleid.

Zo vertelt Thijs over de behoefte aan een specifieke agenda naar aanleiding van de eerste ervaringen met urban sports-beleid: **'Dat was eigenlijk een soort van lappendeken van initiatieven. Er was nog geen overkoepelend stedelijk [urban sports-]beleid. [...] Daarom wilden we dus ook een meer stedelijk beleid.'** (Thijs). Het voeren van specifiek urban sports-beleid geeft volgens hem dus focus en prioriteit aan het beleid.

● Gemeentelijke beleidsdoelen voor urban sports

De ambtenaren noemen enkele gemeenschappelijke doelen voor urban sports-beleid. Het belangrijkste doel is volgens hen om de sportparticipatie onder jongeren te verhogen. Vooral bij groepen die zich niet aangetrokken voelen tot traditionele sportverenigingen.

Daarnaast noemen de strategische beleidsambtenaren enkele andere doelen, zoals de stad levendig maken en veilige ontmoetingsplekken voor jongeren creëren. Eén gemeente zet urban sports ook in om migranten te stimuleren meer te bewegen. Het laagdrempelige karakter van urban sports, doordat er bijvoorbeeld geen lidmaatschap vereist is, helpt voor deze doelgroep. Elin vertelt hierover:

'Vluchtelingen proberen we ook te verbinden met urban sports. Die mensen komen bij ons met de vraag: "Hoe werkt het hier, wat kan ik allemaal doen en waar moet ik heen?" [...] Veel migranten kennen het begrip vereniging vaak niet. Urban sport is dan iets waar je zelf aan kan deelnemen, zonder tijdsgebonden te zijn.'

● Urban sports is bij uitstek een integraal beleidsthema

We schreven eerder al over enkele gemeenten die recent hun beleid uitvoeren onder specifieke urban sports-nota's of -agenda's. Het voordeel van dergelijk specifiek urban sports-beleid is volgens de strategische beleidsambtenaren dat je dit vanaf het begin integraal kunt inbedden. Dergelijke beleidsdocumenten worden namelijk ontwikkeld vanuit een samenwerking met verschillende beleidsterreinen.

Dit betekent dat er niet alleen naar sport wordt gekeken, maar juist ook naar de rol van urban sports binnen andere gemeentelijke domeinen zoals cultuur, welzijn en stedelijke ontwikkeling. Urban sports kan dan een middel zijn voor één of meerdere doelen binnen verschillende beleidsterreinen.

Een urban sports-agenda geeft de samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen richting. Lars geeft aan hoe dit idee ontstond uit het eerdere sportbeleid, waar de inbreng van urban sports positief was ervaren:

'We zagen dat met de inzet die we hadden gepleegd en de samenwerking met de stad een volgende fase ontstond. We vonden eigenlijk dat het een specifiek vervolg nodig had. Toen is gezegd: "Kunnen we niet een vervolg maken in de vorm van een concrete agenda? Een uitvoeringsagenda? We weten nu ongeveer wat het [urban sports] is en wat het ongeveer doet. Maar wat als we het nog willen verduurzamen en willen versterken?'"

De uitvoeringsagenda urban sports bleek voor zijn gevoel een volgende noodzakelijke stap te zijn om het beleid te uit te breiden en te bestendigen.

3.2 De urban ambtenaar die gemeente en urban gemeenschap verbindt

In deze paragraaf beschrijven we wat de geïnterviewde urban ambtenaren kenmerkend vinden aan de urban gemeenschap. Vervolgens gaan we in op hoe zij in contact komen met deze gemeenschap, welke strategieën ze daarbij hanteren en welke uitdagingen ze tegenkomen.

De urban gemeenschap

● Anders georganiseerd

Verschillende urban ambtenaren geven aan dat het een misvatting is om urban sporters als 'ongeorganiseerd' te bestempelen. Volgens hen is er sprake van een andere vorm van organisatie, die afwijkt van het traditionele verenigingsmodel. Milan formuleert het treffend: **'Mensen zeggen dat het een ongeorganiseerde scene is, maar het is anders georganiseerd.'**

Anders dan verenigingen, met duidelijke structuren en aanspreekpunten, horen we dat de urban sports-gemeenschap vaak uit losse, informele netwerken bestaat. Binnen deze netwerken functioneren kleinere 'communities' op hun eigen manier. Soms rondom een sportlocatie, soms rond een persoon die het initiatief neemt.

De mate waarin deze groepen benaderbaar zijn, verschilt sterk. Milan noemt als voorbeeld een freerun-groep die gerund wordt door een zelfstandig ondernemer: **'Een freerun-organisatie is geen vereniging. Een zzp'er heeft dat opgezet. Die zijn voor mij wat meer benaderbaar. In de culturele sector zijn dergelijke gemeenschappen wat minder grijpbaar.'**

Waar er voor gemeenten bij verenigingssporten via een bestuur vaker een aanspreekpunt is, loopt dit binnen de urban context meer uiteen. Urban ambtenaren spreken daar met uiteenlopende personen of groepen, afhankelijk van hoe een community is georganiseerd en hoe actief of ambitieus zij zijn. Ravi constateert dat zij met verschillende groepen in gesprek gaan: **'Bij verenigingen is het redelijk concreet eigenlijk met welke partij je in gesprek bent. Terwijl bij urban sports het erg verschilt hoe ambitieus communities of personen zijn.'**

Ook de manier waarop verenigingssporten en urban sports georganiseerd zijn, wordt verschillend ervaren. Waar de ambtenaren het eens lijken over de uniforme organisatie van verenigingssporten, hangt dit bij urban sports bijvoorbeeld meer af van de inzet van kartrekkers binnen de urban gemeenschap.

Als deze inzet aanwezig is, kun je met deze personen binnen korte tijd wel degelijk een initiatief neerzetten (zoals een urban sports-evenement). Zo vertelt Daan: **'Die gasten verzinnen op 1 januari iets en op 10 januari staat er ineens een evenement met honderd van die jongens en meiden. Dat je denkt: huh, hoe dan?!'** Dit illustreert dat urban sports zonder traditionele structuren tot impactvolle initiatieven kunnen leiden.

Toch wijzen enkele ambtenaren erop dat de organisatie van urban sports ook elementen van traditionele sportstructuren begint over te nemen. Er ontstaan steeds meer verenigingen voor urban sports, en er worden competities georganiseerd.

Deze ontwikkeling hangt volgens Thijs samen met een toename van professionele organisaties en de institutionalisering van bepaalde urban sports: **'Dat heeft onder andere te maken met het feit dat sommige sporten olympisch zijn geworden.'** Hij vertelt verder dat dit leidt tot meer aandacht en voorzieningen, maar ook zorgt voor spanning tussen het vrije, expressieve karakter van urban sports en de formele regels van de wedstrijdsport.

● Urban sports is voor velen een leefstijl

Veel urban ambtenaren beschrijven urban sports nadrukkelijk als meer dan alleen sport. In meerdere gesprekken komt naar voren dat urban sports door veel beoefenaars wordt beleefd als een leefstijl.

'Het is niet alleen de sport, het is echt een leefstijl. Er zit een bepaalde cultuur omheen. Er wordt veel van elkaar geleerd. Iedereen wordt in zijn waarde

gelaten en gewaardeerd om wat hij kan, en om het stapje dat hij maakt om iets nieuws te leren.' (Elin)

Deze typering wordt breed gedeeld: urban sports draait volgens meerdere respondenten niet alleen om lekker bewegen, maar ook om expressie, creativiteit en gemeenschapszin. Lars benoemt het onderscheid met traditionele sporten: **'Dat creatieve. Dat expressieve. Dat do it yourself. Dat opgenomen worden in een gemeenschap. Dat zijn wel waarden die echt anders zijn dan bij andere sporten.'**

Ook het toegankelijke karakter van urban sports wordt enkele keren genoemd. De activiteiten vinden doorgaans plaats in de openbare ruimte, zijn vaak gratis of goedkoop en vragen weinig formele organisatie. Dit verlaagt de drempel om mee te doen.

Hoewel sommige ambtenaren hier sterk de nadruk op leggen, komt dit beeld niet in al onze gesprekken even expliciet naar voren. Wel lijkt er een gedeeld besef te zijn dat de cultuur rondom urban sports wezenlijk verschilt van die van de georganiseerde sport.

● Urban sports als sociale ontmoetingsplek

Een laatste veel genoemd kenmerk is het sociale karakter van urban sports. Volgens de ambtenaren biedt de beoefening van deze sporten jongeren de mogelijkheid om bewegen te combineren met elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Deze ontmoetingsfunctie wordt breed onderkend en is volgens veel ambtenaren minstens zo belangrijk als het sportieve aspect.

De ontmoetingen vinden doorgaans plaats op plekken in de openbare ruimte, zoals pleinen, stoepen of banken. Het type locatie waar ontmoetingen plaatsvinden, verschilt per sport en per gemeenschap. Ravi licht dit toe aan de hand van skateboardplekken:

'Je hebt twee typen spots. [...] Dat zijn plekken die wat groter zijn en veel mensen komen. En je hebt plekken die zijn leuk om een paar dingen te doen. Dan heb je een korte periode uitdaging, en daarna houdt dat weer op. Die heeft een kleinere replay value.'

Dit citaat geeft goed weer dat er dus plekken zijn waar urban sporters structureel komen, maar ook plekken die voor kortere tijd populair zijn en op een gegeven moment hun aantrekkingskracht verliezen. Dit laat zien dat bepaalde groepen urban sporters steeds op zoek zijn naar nieuwe plekken. Ontmoetingsplekken binnen urban sports zijn dus dynamisch en in beweging. Dit betekent ook dat ontstane overlast door skatende of freerunnende jongeren ook ineens weer over kan zijn, doordat de groep verder trekt naar een volgende plek.

Aan de slag als urban ambtenaar: invulling van de functie

Nadat we met de urban ambtenaren een beeld hadden gevormd van de aard van de urban community, stelden we de vraag: hoe ziet jouw aanpak als startende urban ambtenaar eruit?

● De urban sports-gemeenschap in kaart brengen

Voor vrijwel alle respondenten is het in kaart brengen van de urban sports-gemeenschap één van de eerste stappen geweest. Dit begint vaak klein, vanuit het eigen netwerk en de mensen die men al kent. Lars, een strategisch opererende ambtenaar, vergelijkt dat proces met een olievlek die zich langzaam uitbreidt: **'Dan ga je gewoon van: wie ken ik? Nou, daar ga je mee praten. [...] Dan krijg je wat mensen, je gaat met ze praten, er haakt iemand aan, er haakt iemand af.'** Deze benadering laat zien hoe het netwerk van de urban ambtenaar zich organisch ontwikkelt vanuit bestaande relaties.

Andere, vooral operationeel werkende ambtenaren, beschrijven een systematischer aanpak. Zij startten hun werk met een verkenning om zicht te krijgen op de grootte, aard en wensen van de urban community. Milan vertelt: **'Een van de eerste dingen die ik heb gedaan, was een enquête naar iedereen die ik kende en die laten doorsturen. Dus breng die behoefte in kaart.'**

Sommige gemeenten schakelden externe expertise in, zoals die van CityLegends – een organisatie die kennis en data verzamelt over urban sports en urban gemeenschappen. Volgens de ambtenaren die hier gebruik van hebben gemaakt, leverde dit waardevolle inzichten over de lokale gemeenschap op.

● De urban ambtenaar investeert in contact met de urban gemeenschap

Na het in kaart brengen van de urban sporters volgt voor veel urban ambtenaren een volgende stap: het leggen van direct contact met de gemeenschap. Uit de gesprekken blijkt dat ze deze taak op uiteenlopende manieren invullen, afhankelijk van het type ambtenaar.

Strategisch opererende ambtenaren onderhouden dit contact vaak via andere urban professionals of partners in de uitvoering. Voor de operationeel werkende ambtenaren vormt het directe contact met de urban scene juist de kern van hun werk. Zij zijn de verbindende schakel tussen gemeente en gemeenschap.

Meerdere operationele ambtenaren benadrukken het belang van persoonlijke betrokkenheid. Sommigen zijn zelf actief in de urban scene en geven aan dat dit helpt bij het opbouwen van vertrouwen en geloofwaardigheid. Zo zegt Noah: **'Ze zien me als een van hen. Dus dat is wel fijn. [...] Ze zien: dit is niet een standaard ambtenaar, want hij kan ook [urban sport].'**

Door die gedeelde achtergrond worden ze minder gezien als 'de gemeente' en meer als iemand die de taal en cultuur van de gemeenschap begrijpt. Hier gingen we eerder ook al op in bij de beschrijving van het functieprofiel.

Tegelijkertijd wijzen enkele ambtenaren erop dat het niet altijd eenvoudig is om vanuit een overheidsrol geloofwaardig te blijven binnen een gemeenschap die historisch juist is voortgekomen uit een kritische houding tegenover instituties en gevestigde structuren. In paragraaf 3.3 schrijven we meer over dit spanningsveld.

● **Wijze van contact onderhouden**

Contact onderhouden met de urban gemeenschap gebeurt volgens de urban ambtenaren vooral op een informele manier. Met name de operationele urban ambtenaren vertellen dat zij hiervoor gebruikmaken van laagdrempelige communicatiekanalen, passend bij de doelgroep. Zo legt Noah uit: **'Bellen? Nee, vooral WhatsApp. Generatie Z en jonger houden niet van bellen.'**

Dit laat zien hoe deze urban ambtenaren hun communicatiestijl afstemmen op de doelgroep. Het gebruik van laagdrempelige en snelle communicatiemiddelen en -kanalen helpt hen om benaderbaar te blijven en snel in te spelen op signalen vanuit de community.

Ravi geeft aan dat hij het contact met urban sporters als veel persoonlijker ervaart dan bij traditionele sportverenigingen. Urban sports zijn volgens hem kleinschaliger en informeler georganiseerd, wat vraagt om een andere benadering: **'Ik denk dat alle contacten bij mij veel persoonlijker liggen. Het is echt belangrijk dat ik de individuen goed ken.'** Die ervaring hangt mogelijk samen met het feit dat sportambtenaren bij verenigingen vaak schakelen met besturen, terwijl urban ambtenaren opereren binnen netwerken van informele groepen en sleutelfiguren.

Het persoonlijke contact komt in meerdere gesprekken terug en lijkt belangrijk te zijn voor het opbouwen van wederzijds vertrouwen met de urban gemeenschap.

'Soms zit ik te kijken naar zijn collectie skate-dvd's. Oprecht geïnteresseerd zijn en oprecht kennismaken: hoe werkt die wereld, hoe werkt hij? Dat helpt ontzettend, want dan komt er een moment dat hij wél iets wil gaan doen. [...] Netwerken is echt extreem belangrijk. Kennis nemen van hoe het daar werkt. Laat je neus zien als er iets wordt georganiseerd.' (Ravi)

Deze werkwijze laat zien dat het opbouwen van duurzame relaties met de urban scene draait om oprechte interesse en aanwezigheid. Juist die betrokkenheid zorgt ervoor dat urban sporters zich gezien voelen, en dat de gemeente op haar beurt in beeld blijft.

● **Samen werken aan urban sports in de stad**

Het versterken van de samenwerking tussen gemeente en urban gemeenschap is een logische volgende stap in de werkwijze van veel urban ambtenaren. Deze samenwerking vullen ze op verschillende manieren in.

○ De stem van de urban sporters in beleid

Meerdere ambtenaren benadrukken het belang van het betrekken van urban sporters bij beleidsvorming. Door hen als ervaringsdeskundigen te beschouwen, zorgen de ambtenaren ervoor dat het beleid aansluit bij de praktijk. Zoals Elin stelt: **'Wij brengen eigenlijk die mensen [urban sporters en ontwerpers] bij elkaar om de tafel en gaan dat gesprek aan. Dus ja, zij zijn de ervaringsdeskundigen.'**

Hiermee erkent Elin dat de inhoudelijke kennis over urban sports vooral binnen de gemeenschap zelf zit. Beleidsvorming is in die zin geen eenrichtingsverkeer, maar een gedeeld proces waarin de ervaring en visie van urban sporters leidend kunnen zijn. Bijvoorbeeld bij het ontwerp van voorzieningen zoals skateparken.

○ Samen werken aan initiatieven

Naast formele betrokkenheid bij beleid zien vooral de operationele ambtenaren ook een taak in het ondersteunen van initiatieven uit de urban gemeenschap zelf. Zo vertelt Ravi hoe hij een sporter hielp bij het opzetten van een project: **'Ik zei: als we een beetje subsidie willen krijgen, dan moeten we het goed op papier zetten. Dan klopt je daar aan voor obstakels, en om afspraken te maken.'**

Een andere ambtenaar gaat hierin nog verder: hij wacht niet af, maar vraagt actief naar ideeën en plannen vanuit de gemeenschap en wijst hen op mogelijkheden binnen de gemeente. In zijn ervaring hebben urban sporters soms nog weinig zicht op wat er mogelijk is. Door hen te informeren en te enthousiasmeren ontstaat er energie om plannen te ontwikkelen.

○ Organisaties en urban sporters verbinden

Tot slot noemen meerdere ambtenaren dat zij organisaties buiten de urban scene aan de gemeenschap proberen te verbinden. Denk aan scholen, welzijnsinstellingen of sportscholen die urban sports willen inzetten om jongeren te bereiken. In die gevallen fungeert de urban ambtenaar als bruggenbouwer: hij koppelt externe partijen aan sleutelfiguren binnen de urban scene of voorziet hen van relevante informatie en contacten.

3.3 Wat urban ambtenaren bereiken en waar zij tegenaan lopen

We sluiten het resultatenhoofdstuk af met een paragraaf over de opbrengsten en knelpunten die urban ambtenaren in de praktijk ervaren.

Successen

● Een sterke relatie met de urban gemeenschap

De ambtenaren die wij spreken onderstrepen allen het belang van een goede relatie met de urban scene. Veel van de successen die zij benoemen, hangen direct samen met wat zij bereikt hebben in het opbouwen van die relatie met de urban sporters. Dit proces vergt tijd, aandacht en begrip. Thijs vertelt hierover:

'Dat gaat niet vanzelf. Het lukt ook niet in een maand of zo. Dat heeft zeker twee jaar geduurd. Heel veel gesprekken voeren en vooral goed luisteren. En je moet het wel snappen. Anders lukt het ook niet. Als je het niet snapt, kun je blijven praten, maar dan win je nooit dat vertrouwen.'

Zijn woorden maken duidelijk dat vertrouwen niet vanzelf ontstaat, maar opgebouwd wordt door langdurig en oprecht contact. Daarbij is het volgens hem ook belangrijk om eerlijk te zijn over wat er binnen een gemeente wel en niet mogelijk is.

● **Urban ambtenaren creëren ruimte voor urban initiatieven**

Veel urban ambtenaren noemen ook het opzetten en ondersteunen van initiatieven en evenementen als een belangrijk succes van hun werk. Zulke activiteiten zorgen niet alleen voor zichtbaarheid binnen de gemeente, maar versterken ook de band met de urban gemeenschap.

Ravi vertelt hoe hij urban sports aanbieders stimuleert om lessen te geven: ***'Op het moment dat zij hun lessen beter promoten, merk je dat de aanwas bij de skatewinkel beter wordt. Dan weet je dat daar tastbare groei in zit.'*** Zulke concrete resultaten helpen volgens hem ook om het werk richting de gemeente te verantwoorden.

Tegelijkertijd benadrukken meerdere ambtenaren dat het belangrijk is dat evenementen en initiatieven vanuit de gemeenschap zelf komen. Om dit te stimuleren maakt een enkele gemeente gebruik van zogeheten urban vouchers: een laagdrempelige regeling waarmee urban sporters hun eigen activiteiten kunnen organiseren.

Een voorbeeld hiervan is een inline skatewedstrijd die door de stad trok, georganiseerd door een lokale groep: ***'Ze gaan dan met een teampje van jong en oud door de stad verschillende straatonderdelen aanpakken. Volgens mij mag dat vergunning-technisch niet helemaal, maar dat hebben we gewoon gedoogd vanuit de jury in ieder geval.'*** (Ravi).

Deze houding laat zien dat sommige gemeenten bewust meebewegen met de manier waarop de urban scene werkt. Niet door strak te sturen, maar door ruimte te bieden – ook als dat betekent dat er wat flexibiliteit nodig is binnen bestaande regels.

● **Erkenning en samenwerking als opbrengst**

Een belangrijk succes dat meerdere urban ambtenaren benoemen, is de mate waarin urban sports inmiddels een plek heeft veroverd in het beleidslandschap van hun gemeente. Zowel strategische als operationele ambtenaren spreken met trots over de zichtbaarheid en erkenning die urban sports in de afgelopen jaren hebben gekregen. Waar het beleid eerder ad hoc of versnipperd was, zien zij nu steeds vaker dat urban sports als een volwaardig thema wordt behandeld binnen de

gemeentelijke organisatie. Deze ontwikkeling zien ze niet alleen als erkenning van het belang van urban sports, maar ook als een resultaat van hun eigen inzet en betrokkenheid.

Die trots komt bijvoorbeeld tot uiting in de structurele samenwerkingen die ze hebben opgezet met de urban gemeenschap. Strategisch opererende ambtenaren vertellen hoe zij samenwerkingsverbanden hebben ingericht waarin urban sporters en vertegenwoordigers uit de scene formeel meedenken over beleid en uitvoering. Door deze adviserende rol krijgt de gemeenschap een stem in beleidsprocessen en wordt hun ervaringskennis actief benut bij de ontwikkeling van plannen.

Ook het feit dat urban sports binnen sommige gemeenten inmiddels gelijkwaardig worden behandeld aan traditionele sporten, zien de ambtenaren als een belangrijke mijlpaal. Een van de ambtenaren vertelt dat urban sports door de urban sports-agenda dezelfde organisatorische ondersteuning krijgen als andere sporten met het reguliere sportbeleid.

Zulke structurele verankeringen zien de ambtenaren als een krachtig signaal van erkenning, en als een stap richting verdere inbedding van urban sports binnen het gemeentelijk apparaat.

Uitdagingen

● Taal en timing: urban sports wordt niet altijd meegenomen

Uit de gesprekken met de ambtenaren blijkt een terugkerende uitdaging dat de urban scene en de gemeentelijke organisatie anders werken en communiceren. Volgens enkele ambtenaren weten deze twee werelden elkaar daardoor nog niet altijd tijdig of goed te vinden.

Urban ambtenaren signaleren dat de behoeften van de urban sporters niet altijd voldoende worden erkend binnen het gemeentelijk beleid. Hierdoor worden urban sporters bijvoorbeeld te laat betrokken bij besluitvorming over faciliteiten die voor hen bedoeld zijn – met als gevolg dat er (te) weinig gebruik van hen wordt gemaakt. Zo vertelt Lars over de herontwikkeling van een stadspark:

'Bij de herontwikkeling van [naam park] was er één grote asfaltvlakte. Die is verdwenen voor nagenoeg alleen maar groen. Er is héél veel geparticipeerd. Maar het is toen niet gelukt, over het hoofd gezien, om die individuele of kleine clubjes gebruikers goed mee te laten participeren. En dat waren nou juist de longboarders, de BMX'ers, de dansers.'

Maar ook de urban ambtenaren zelf worden niet altijd op tijd betrokken. Zij worden soms pas laat aangesloten bij ruimtelijke of beleidsmatige plannen, waardoor kansen om urban sports mee te nemen worden gemist.

● **Vertrouwen van de scene is niet vanzelfsprekend**

Hoewel veel urban ambtenaren een goede band hebben met de scene, geeft een aantal van de geïnterviewden ook aan dat het soms lastig is om geloofwaardig te blijven vanuit hun rol namens 'de gemeente'. Urban sports kent zijn wortels in een cultuur die zich afzet tegen instituties – en juist daarom kan de ambtelijke positie spanning oproepen.

'Je staat dan met één been in het veld en je komt op voor die belangen. Maar aan de andere kant vertegenwoordig je de gemeente. Dus ze [contacten uit de urban gemeenschap] hebben het er wel over dat ik in een spagaat zit.' (Noah)

Enkele ambtenaren zien ook terughoudendheid bij de urban sporters zelf. Die brengen niet altijd ideeën of initiatieven in, terwijl de ambtenaren daar wel ruimte voor proberen te maken. Tegelijkertijd willen ze urban sports niet 'van de gemeente maken'. Lars vertelt over dit ongemak dat hij voelt: **'Street Culture is een naam die niet van ons is, maar uit de scene komt. Dus je kunt dat, en dat vinden meerdere ook met mij, niet zomaar overnemen.'**

● **Voor sommigen is het gemeentelijke systeem wennen**

Hoewel de meeste urban ambtenaren enige werkervaring of opleiding hebben binnen een gemeentelijke context, geldt dat niet voor iedereen. Een enkeling, met name onder de urban ambtenaren met een operationele focus, komt uit de urban scene zelf – bijvoorbeeld als skater, danser of organisator van evenementen – en is later in het gemeentelijk werkveld terechtgekomen.

Voor deze groep blijkt het schakelen naar de gemeentelijke werkwijze soms een uitdaging. Ze moeten wennen aan formele gemeentelijke processen, ambtelijke taal en de logica van beleidsontwikkeling. Sommigen geven aan dat ze hier nog in aan het leren zijn en zoekende zijn naar hun rol binnen het systeem.

● **De grootste uitdaging: erkenning voor een jong beleidsterrein**

De meeste ambtenaren geven aan dat urban sports in hun gemeente steeds serieuzer wordt genomen. Ze zijn trots op de zichtbare groei in aandacht. Maar de erkenning voor urban sports is nog niet binnen alle gemeenten hetzelfde als voor verenigingssporten.

Voor velen betekent die erkenning: structurele inbedding in de organisatie, vergelijkbare ondersteuning als reguliere sportaanbieders, en meer bewustzijn van de maatschappelijke waarde van urban sports. Sommigen van de geïnterviewden leggen hier de nadruk op erkenning: urban sports moet serieuzer genomen worden als volwaardig beleidsterrein. Anderen spreken meer over normalisering: urban sports moet vanzelfsprekend deel uitmaken van het gemeentelijke sportlandschap.

Tegelijkertijd ervaren sommige urban ambtenaren dat urban sports nog te vaak wordt beoordeeld aan de hand van criteria die zijn ontwikkeld voor

verenigingssport, zoals ledenaantallen. Doordat de organisatie vaak anders in elkaar steekt, zijn deze indicatoren voor urban sports niet altijd op dezelfde manier te meten. Daarmee dreigt de waarde van urban sports – die juist zit in laagdrempeligheid, creativiteit en informeel georganiseerde netwerken – soms onderbelicht te blijven. Lars verwoordt dit scherp:

'Wees bereid om te zien dat dit cultureel heel anders in elkaar steekt en neem dat ook serieus. Want als je het aan de maatstaven van traditionele sport meet, ja, dan snap ik dat het allemaal niet zoveel voorstelt. Dat is gewoon heel anders en vice versa. Ik denk dat dat echt extreem belangrijk is.'

Met deze 'maatstaven' doelt hij op de gangbare manieren waarop gemeenten sportaanbod evalueren: via aantallen deelnemers, bekendheid of prestaties in competitieverband. Hij pleit ervoor dat gemeenten ook oog hebben voor andere vormen van waarde, zoals sociale cohesie, zelforganisatie en expressieve cultuur. Dat vraagt niet alleen om erkenning, maar ook om aanpassing van hoe beleid en succes worden gemeten.

Conclusie en aanbevelingen

In dit onderzoek verkenden we de rol, werkzaamheden en ervaringen van urban ambtenaren bij gemeenten die vooroplopen op het gebied van urban sports-beleid. Op basis van interviews met zeven urban ambtenaren schetsen we voor het eerst een beeld van deze relatief nieuwe rol binnen het gemeentelijk urban sports-beleid. In deze conclusie zetten we de belangrijkste bevindingen, duidingen en aanbevelingen op een rij.

4.1 Conclusie

Deze paragraaf is gebaseerd op gesprekken met zeven urban ambtenaren uit gemeenten die vooroplopen in urban sports-beleid. De inzichten geven een waardevol eerste beeld van deze relatief nieuwe functie, maar bieden geen volledig overzicht van alle mogelijke invullingen elders. De conclusies hieronder schetsen de belangrijkste lijnen die uit de gesprekken naar voren kwamen.

Urban sports als integraal en groeiend beleidsthema

Urban sports-beleid ontwikkelt zich als reactie op de groeiende populariteit van sporten als skateboarden, freerunning en straatbasketbal. Verschillende gemeenten zien hierin kansen voor sportparticipatie, jongerenbeleid en stedelijke ontwikkeling. Bij verschillende gemeenten die urban sports integreren binnen bredere beleidsagenda's, zien we dat urban sports daar structureel wordt ingezet als integraal middel om verschillende beleidsterreinen te verbinden.

Twee typen urban ambtenaren met gedeelde affiniteit

We onderscheiden in deze studie grofweg twee typen urban ambtenaren:

- strategisch/tactisch opererende urban ambtenaren, gericht op beleidsontwikkeling;
- operationele urban ambtenaren, die dicht bij de uitvoering staan en direct contact onderhouden met de urban gemeenschap.

Uit de gesprekken blijkt dat deze laatste groep in de praktijk door velen wordt bestempeld als dé urban ambtenaar, juist vanwege hun zichtbaarheid in het veld en nauwe contact met de urban gemeenschap.

Wat deze twee typen urban ambtenaren lijkt te binden, is hun affiniteit met urban sports. Deze betrokkenheid – vaak voortkomend uit een achtergrond in de scene – kan hun geloofwaardigheid in de urban gemeenschap vergroten. Ook bij het opbouwen van duurzame relaties met de scene kan deze betrokkenheid van meerwaarde zijn.

Verbinden met een anders georganiseerde gemeenschap is sleutel tot succes

Urban sports bestaan uit informele, kleinschalige netwerken van sporters die zich organiseren rond (vaak wisselende) locaties, disciplines of personen. Volgens de

urban ambtenaren die we spraken, vraagt deze structuur om een andere vorm van ondersteuning dan bij verenigingssport. Zij investeren in persoonlijke, langdurige relaties met sleutelfiguren uit de scene, waarbij informeel contact – zoals via WhatsApp – een belangrijke rol speelt.

Of deze benadering fundamenteel anders is dan die van collega's die met sportverenigingen werken, valt op basis van dit onderzoek niet vast te stellen. Wel is duidelijk dat de operationele urban ambtenaren vaak op een persoonlijke en informele wijze contact onderhouden met de doelgroep.

Deze verbondenheid maakt het volgens de urban ambtenaren mogelijk om beleid beter af te stemmen op wat er leeft in de gemeenschap. Laagdrempelig en persoonlijk contact kan de toegankelijkheid van de gemeente vergroten en de positie van de ambtenaar als aanspreekpunt voor de gemeenschap versterken. Voor deze ambtenaren krijgt de verbindende rol concreet vorm via het mede organiseren van evenementen, het begeleiden van participatieprocessen bij de aanleg van sportvoorzieningen en het ondersteunen van lokale initiatieven.

Hoe deze manier van werken precies samenhangt met de kenmerken van de urban gemeenschap, is nog niet volledig duidelijk. Meer inzicht hierin kan bijdragen aan een effectievere samenwerking tussen gemeente en urban gemeenschap.

Spanningsvelden en structurele uitdagingen

De samenwerking tussen gemeente en urban gemeenschap kent diverse spanningsvelden. Gemeentelijke systemen sluiten niet altijd aan bij het informele karakter van de urban gemeenschap. Hierdoor doen bestaande indicatoren en evaluaties niet altijd recht aan de waarde van urban sports. Dit vraagt wellicht om een aangepaste wijze van evalueren en beleidsmatige flexibiliteit. Bijvoorbeeld door het aantal gemeenschappen in kaart te brengen of het aantal afgenomen vragenlijsten rondom een urban sports-gerelateerd onderwerp bij te houden.

Tegelijkertijd ontbreekt in verschillende gemeenten nog structurele inbedding van urban sports, waardoor financiering en continuïteit onzeker blijven. Urban ambtenaren die uit de scene komen, hebben soms moeite met het navigeren binnen gemeentelijke structuren. Zij moeten wennen aan bureaucratische processen, zoals beleidsplanning en interdepartementale samenwerking. Tegelijkertijd kunnen zij juist door hun dubbelrol als insider en ambtenaar een belangrijke brugfunctie vervullen.

Toekomstgericht werken aan verdere erkenning van urban sports-beleid

Een gedeelde ambitie onder de urban ambtenaren die we spraken, is verdere erkenning voor urban sports. Dat betekent: gelijkwaardige ondersteuning, duurzame verankering binnen beleid en vanzelfsprekende opname in gemeentelijke programma's. De relatief jonge functie van de urban ambtenaar staat daarbij voor hen symbool voor de groeiende beleidsmatige aandacht voor urban sports.

Om deze erkenning verder te versterken, is het volgens de urban ambtenaren

belangrijk om de maatschappelijke waarde van urban sports beter zichtbaar te maken. Daarbij past volgens hen een bredere blik op impactmeting, met uitkomstmaten die recht doen aan het informele en sociale karakter van deze sporten. Denk aan de mate van betrokkenheid van moeilijk bereikbare jongeren, het aantal zelf georganiseerde initiatieven, of de zichtbaarheid van urban sports in de openbare ruimte.

4.2 Inzichten voor de praktijk

Uit deze verkenning komen enkele inzichten naar voren die relevant kunnen zijn voor andere gemeenten en urban ambtenaren die urban sports willen versterken:

- **Achtergrond in de scene helpt.** Stel idealiter een urban ambtenaar aan met een achtergrond in de scene. Dit vergroot de geloofwaardigheid.
- **Investeer in relaties en persoonlijk contact.** Vertrouwen opbouwen met de informeel georganiseerde urban gemeenschap vraagt om zichtbaarheid, tijd en oprechte aandacht.
- **Ondersteun de verbindende rol structureel.** Urban ambtenaren vervullen een brugfunctie tussen gemeente en community. Geef deze functie voldoende ruimte, middelen en mandaat.
- **Werk integraal met urban sports.** Urban sports kunnen bijdragen aan jongerenbeleid, inclusie en stedelijke ontwikkeling, mits deze beleidsdomeinen goed samenwerken.

Bronnen

- Bruggeling, D., & Van Batenburg-Eddes, T. (2020). *Onderzoek urban sports*. Gemeente Rotterdam.
- Gemeente Amsterdam (2021). *Agenda Urban Sports 2021-2025. De stad als speelveld, je lichaam als instrument* [Beleidsdocument].
- Gemeente Den Haag (2007). *De Nieuwe Aanpak voor Krachtwijk Den Haag Zuidwest*. Geraadpleegd op 26 maart 2025, van <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30995-30-b11.pdf>
- Gemeente Oldenzaal (2025, 11 maart). *Renovatie Skatebaan Hulsbeek Oldenzaal*. Geraadpleegd op 26 maart 2025, van <https://beleidsradar.nl/documenten/renovatie-skatebaan-hulsbeek-oldenzaal-b4731233-42fc-47ff-9580-37b8f279a4e7>
- Roffa & Gemeente Rotterdam (2024). *Urban Sports Agenda 2024-2027 'Waarde voor de stad'*. Geraadpleegd op 7 april 2025, van <https://gemeenteraad.rotterdam.nl/Reports/Document/5fe8cbf1-6740-4571-a819-1de7b11a486b?documentId=8f63c397-8e16-4b82-9d25-295fab874798>
- Nooy, A. M., & Prins, M. (2000, 2 februari). *Boarders: exclusieve street wear. De Faam*. <https://krantenbankzeeland.nl/issue/faa/2000-02-02/edition/null/page/11?query=urban%20sports>

